

Referat af turismemøde den 29. september 2025 i Nordatlantens Brygge

Mødets rammer

- Tid og sted: 29. september 2025 i Nordatlantens Brygge
- Deltagere: Ca. 70 deltagere – borgere og paneldeltagere
- Moderator: Journalist Mikael Kamber
- Planlagt af lokaludvalgsmedlemmer: Charlotte Frejlev, Bent Christoffersen, Erik Rasmussen.
- Paneldeltagere:
 - Carina Ren, lektor og forsker i turisme ved Aalborg Universitet
 - Asbjørn Kaasgaard, forperson for Christianshavns Lokaludvalg
 - Klaus Bondam, direktør for mobilitet, kultur og destinationer, Wonderful Copenhagen
 - Hulda Mader, repræsentant for Christiania
 - Lennart Lajboschitz, iværksætter og social entreprenør

Program:

- Kl. 19.00: Velkomst v. Bent Christoffersen (Lokaludvalget / Venstre)
 - Kl. 19.05: Oplæg v. Carina Ren (lektor, AAU): "Turisme i København – hvor står vi, og hvor skal vi hen?"
 - Kl. 19.35: Kort pause
 - Kl. 19.50: Panel- og plenumdebat
 - Kl. 21.15: Tak for i aften
-

Referat

Oplæg om turisme

Mødet indledtes med et oplæg fra turismeforsker Carina Ren, som dannede et fælles vidensgrundlag for den efterfølgende debat. Hun lagde ud med at slå fast, at turisme har en enorm indflydelse – både positiv og negativ. Den skaber økonomisk vækst og kulturel udveksling, men kan samtidig lægge pres på lokalsamfundet. Carina Ren mener ikke, at der er overturisme i København, men der er ingen tvivl om, at turisme er stigende, og det vil den også være fremover.

Introduktion af begreber

Carina Ren introducerede forskellige begreber i turismeforskningen. For eksempel bruger man også "tipping point" som begreb, hvilket flest måske kender fra klimakrise-sammenhænge. I en turismekontekst bruges begrebet til at pege på, hvornår et rejsemål når et "tipping point" – dvs. et punkt, hvor turismen bliver en belastning frem for en gevinst. Derudover skelnede hun mellem overturisme (for mange turister på én gang) og anti-turisme (modstand mod turisme generelt). To fænomener som kan ligne hinanden, men som er forskellige. Begge fænomener stiller krav til, hvordan vi forstår og håndterer turisme. Spørgsmål, som man kan have for øje, er bl.a.:

- Er det dem, der bliver mest generet af turisme, som også får mest ud af den?
- Hvor stor er afhængigheden af turisme i et lokalsamfund? Er det den altdominerende branche, eller er der en sund fordeling af erhverv og indtægtskilder – alsidigheden er nødvendig for at sikre lokal robusthed og bæredygtighed.

For at understøtte udviklingen af en balanceret og "sund" turisme, pegede Carina Ren på, at der i højere grad kunne fokuseres på turisme som et middel til noget frem for at have fokus på turisme som et mål i sig selv. Med andre ord: at flytte fokus fra turisme som ren vækst og i stedet se på turisme som et middel til noget: Hvad er det, vi egentlig ønsker at opnå med turismen?

Hvilke værktøjer kan tages i brug i forhold til at regulere turisme

Carina Ren berørte også, hvilke værktøjer der kan tages i brug for at regulere turisme og forbedre turismen. Mulige tiltag:

- Fokus på fælles værdiskabelse: Vi bør undersøge, hvordan turismen kan "spændes for nogle vogne", som også kommer borgerne til gode. For eksempel har man i Amsterdam besluttet ikke at opføre flere hoteller for at skabe en bedre balance mellem turisme og lokalliv.
- Turismeskat eller afgift: Indfør en afgift, hvor provenuet går til at dække de udgifter, som turismen medfører for byen – fx vedligeholdelse, affaldshåndtering og infrastruktur.
- Nyt mandat til destinationsselskaber: Overvej at give Wonderful Copenhagen en ny organisering og et udvidet mandat, hvor fokus ikke kun er vækst, men også grøn omstilling, samarbejde med socialøkonomiske virksomheder og lokal forankring.
- Målrettet tiltrækning af gæstetyper: Undersøg, hvilke typer besøgende vi ønsker at tiltrække – fx foodies, arkitekturinteresserede eller kulturrejsende – og udvikl målrettede strategier for disse segmenter.

- Fokus på kulturmødet: Flyt opmærksomheden fra forbrug af destinationen til kulturmødet og samskabelsen mellem lokale og besøgende.
- Kampagner for lokalt liv: Iværksæt kampagner, der fremhæver det lokale hverdagsliv og opfordrer til hensynsfuld adfærd blandt turister. I Amsterdam har kampagnen “We Live Here” fx bidraget til bedre forståelse og respekt mellem turister og lokale.
- Borgerinddragelse: Et repræsentativt borgerråd (eller et lokaludvalg 😊) kan sikre, at lokale stemmer bliver hørt og inddraget i beslutninger om turismeudvikling.

Carina Ren rundede af med at pointere, at turisme er et komplekst felt, der kalder på løbende dialog og samarbejde på tværs af samfundslag og sektorer. Da mange forskellige aktører – både offentlige og private – spiller en rolle i turismens udvikling, er det vigtigt, at samtalen fortsætter.

Præsentation af debatpanelet

Efter oplægget fra Carina Ren var der en kort pause. Derpå blev der taget hul på panel- og plenumdebatten. Den blev indledt med en kort præsentationsrunde af paneldeltagerne foruden Carina Ren:

Asbjørn Kaasgaard, forperson for Christianshavns Lokaludvalg fortalte om lokaludvalgets perspektiver på turisme. Blandt andet ønsket om en turismeskat og en fossilfri turistbåd. Han pegede på udfordringer med korttidsudlejning og slog fast, at bæredygtig turisme ikke findes.

Klaus Bondam, direktør for mobilitet, kultur og destinationer, Wonderful Copenhagen fulgte op med, at turisme i sin essens ikke er bæredygtig, men fremførte, at den kan bidrage til den grønne omstilling. Han fremhævede, at alle store rederier nu har anerkendt behovet for landstrøm, og at der generelt er bred opbakning til turismen i København – dog med store forskelle mellem bydele som Indre By og Christianshavn. Han pegede på behovet for en mere strategisk spredning af turisterne og ønsket om at holde længere på de besøgende (dvs. i flere dage).

Klaus Bondam fortalte også, at 43 % af de besøgende i København er danskere, ofte fra Jylland og resten af landet, samt at de øvrige turister som kommer til København bl.a. udgøres af:

- Mange tyskere
- Mange som har lidt penge, da KBH ikke er specielt billig at være i
- Mange kommer for at opleve, hvordan vi bor – “the livable city”
- Mange kommer også for at se på livsstilsfænomener: Nordisk arkitektur og design mm.

Hulda Mader, repræsentant for Christiania. Hun beskrev Christiania som en slags galleri-

landsby og et minisamfund, hvor turismen både er en udfordring og en mulighed. Hun tog afstand fra begrebet hash-turisme og understregede, at corona og Pusher Street havde ændret billedet. I dag ønsker de lokale turisterne velkommen, men med et ønske om, at de bidrager mere økonomisk – eksempelvis ved at støtte caféer og lokalt erhvervsliv.

Lennart Lajboschitz, iværksætter og social entreprenør, fortalte om det nære fællesskab på Christianshavn, hvor 14 lejligheder kan rumme 100 mennesker, der spiser sammen, synger, strikker og bader. For ham handler turisme om fællesskab og menneskelige værdier. Han advarede mod at tale om turisme i stereotype termer og understregede, at udviklingen skal ske med mennesket i centrum. Turismen bør ikke skubbes til side, men den bør bidrage til det lokale liv og kvalitet i hverdagen.

Plenumdebatten

Moderator Mikael Kamper strukturerede debatten med nedenstående spørgsmål og bad publikum om at bidrage.

- 1) Hvorfor turisme?
- 2) Har vi for få eller for mange turister?
- 3) Hvilke problemer medfører turisme?
- 4) Hvilke muligheder giver turismen?
- 5) Hvornår er jeg selv en god turist?

Hvorfor turisme?

På spørgsmålet ”hvorfor turisme” blev der blandt andet lagt vægt på følgende parametre:

- Mennesket er et socialt væsen
- Stolthed ved at vise vores by
- Grundlæggende menneskelig værdi og privilegium at rejse ud og møde nye kulturer
- Det er et privilegium at have et åbent samfund
- Økonomisk vækst
- Turisme er en vigtig del af hovedstadens identitet og ansvar.

Har vi for mange eller for få turister?

Der var delte meninger om dette spørgsmål. Men kontrasterne mellem holdningerne blev ikke skærpet i debatten. I stedet blev der enighed om, at turisme også skal fungere for folk som bor i København/på Christianshavn.

Hvilke problemer medfører turisme?

Her blev der slået ned på følgende udfordringer:

- *Turister på cykelstierne* – ”cykelterror, som én kaldte det” – udgør en fare i trafikken. Udlejningscykler generer og blokerer fortovene og begrænser parkeringsmulighederne forskellige steder i byen. Der blev udtrykt ønske om øget regulering og vejledning til turister på cykel, samt om at begrænse antallet af cykeludlejningslicenser. En borger fremførte, at der om sommeren er omkring 10.000 udlejningscykler mod 7.000 om vinteren.
- *Turister i store grupper* – turister som kommer i store grupper opleves som mere generende end andre turister, som bevæger sig rundt i byen som par eller mindre grupper. Det var der bred konsensus om, men bevæggrundene herfor blev ikke uddybet. Tager vi afstand, fordi:
 - Gruppeturisme ikke harmonerer med storby-individualisme?
 - Gruppeturisme gør byen til en synlig/tydelig forbrugsgenstand?
 - Gruppeturisme optager mere plads i byen – dvs. af praktiske årsager, grupper er svære at komme forbi mv.?
- *Behov for offentlige toiletter* – det blev problematiseret, at byens faciliteter ikke er tilstrækkeligt gearede til at imødekomme det stigende antal turister i København. Fx var der bred enighed om, at der er behov for mange flere offentlige toiletter.
- *Boligpriser* - Der blev stillet spørgsmål om, hvordan turisme påvirker boligpriser. Det spørgsmål var der ikke nogen, som kunne svare på.

Hvilke muligheder giver turismen?

Turismeskat blev nævnt som en mulighed. Turismeskat kunne fx være en løsning i forhold til at anlægge flere offentlige toiletter.

Hvornår er jeg selv en god turist?

Slutteligt blev deltagerne bedt om at vende blikket indad og tænke over, hvornår de selv havde været en god turist. Det var en uvant øvelse og det bedste bud, som blev præsenteret, var et eksempel på den rygsækrejsende, der rejser primitivt og tager ud i verden og møder lokalsamfund.

Resumé

Mødet havde ca. 70 deltagere og blev modereret af Journalist Mikael Kamber. Det blev planlagt af lokaludvalgsmedlemmerne Charlotte Frejlev, Bent Christoffersen og Erik Rasmussen.

Oplægsholder Carina Ren fra Aalborg Universitet indledte med en diskussion omkring turismens indflydelse og introducerede begreber som "tipping point", overturisme og anti-turisme. Hun foreslog at fokusere på turisme som et middel til lokal værdi frem for vækst alene.

Carina Ren identificerede værktøjer til regulering af turisme, såsom turismeskat og kampagner for lokalt liv.

Efterfølgende blev der afholdt panel- og plenumdebat med deltagelse af Asbjørn Kaasgaard, Klaus Bondam, Hulda mader, Lennart Lajboschitz foruden Carina Ren.

Plenumdebatten rejste spørgsmål om fordelene og udfordringerne ved turisme, og hvordan turister kan agere ansvarligt. Emnet skabte dialog omkring menneskelig interaktion, økonomisk vækst, og nødvendigheden af at tilrettelægge turisme, så den også fungerer for byens indbyggere. Udfordringer som cykeludlejninger og behovet for offentlige toiletter blev fremhævet, samt potentialet for en turismeskat til at finansiere lokale faciliteter.

Samlet set lagde mødet op til, at turisme skal forstås som en kompleks dynamik, der kræver fortsat dialog og samarbejde mellem alle involverede aktører.